

СВІТОВИЙ РИНОК ПРОДУКТІВ ДЛЯ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ

Г. Є. Поліщук

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вплив макроекономічних чинників на розвиток українського ринку продуктів для дитячого харчування та формування внутрішнього маркетингового середовища є одним з вирішальних. Це спонукає до більш детального вивчення світових тенденцій розвитку цього сегменту ринку харчових продуктів, що суттєво залежать від основних критеріїв вибору споживачами дитячого харчування. До таких критеріїв можна віднести харчову цінність, якість та безпечність, зручність у застосуванні, ціну, інновації упаковки та можливість купувати харчові продукти через інтернет-магазини.

Ринок дитячого харчування сегментують за наступними критеріями:

- категоріями (органічні та звичайні продукти для дітей);
- типом (молочні суміші, сухі дитячі суміші, готове для вживання харчування та ін.);
- способом реалізації (аптеки, супермаркети, цілодобові магазини, інтернет-канали);
- географією (Північна Америка, Європа, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, Південна Америка, Близький Схід та Африка).

Що стосується останнього критерію, слід відзначити, що ринок дитячих продуктів зростає найшвидше в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні і за показником CAGR (англ. Compound annual growth rate сукупний середньорічний темп росту, який вказує на річний приріст показника) демонструє щорічне зростання у 3.67%. Цей регіон буде дуже динамічним у найближчі роки завдяки зростанню населення, напруженому способу життя та зростанню споживчих витрат. У першу чергу Китай, разом з Індією та Індонезією, стимулюватимуть зростання ринку в регіоні.

Загалом світовий ринок дитячого харчування оцінюється в 77,85 млрд. доларів США із прогнозованим показником CAGR 3,67% на весь період 2021-2026 рр. Однією з вагомих причин активного розвитку ринку дитячих продуктів є зростання кількості працюючих жінок та розвиток роздрібного ринку. В країнах, що розвиваються, споживання дитячого харчування зростає повільніше, через порушення ланцюгів постачання внаслідок пандемії і меншу купівельну спроможність споживачів.

Світовий ринок дитячого харчування є конкурентоспроможним завдяки присутності великих регіональних та вітчизняних гравців у різних країнах. Акцент робиться на злитті, розширенні, поглинанні та партнерстві компаній разом із розробкою нових продуктів як стратегічних підходів, прийнятих провідними компаніями для посилення їхньої присутності у споживачів. Основні гравці ринку дитячих продуктів — це: Nestlé S. A. (Швейцарія); Danone S. A. (Фран-

ція); Reckitt Benckiser Group plc (Англія); Abbott Laboratories (США); Feihe International Inc. (Китай); Royal FrieslandCampina NV (Нідерланди); Shijiazhuang Junlebao Dairy Co. (Китай); Ausnutria Dairy Corporation Ltd (Гонконг); Yili Group (Китай); Kraft Heinz (США).

Готове дитяче харчування залишається основною категорією продажів дитячого харчування із часткою близько 49% від загального світового обсягу продажів з тенденцією до подальшого зростання до 2024 року. Також однією з найважливіших тенденцій є те, що більшість споживачів шукають продукти з чистою етикеткою (clean label), що варто враховувати усім виробникам дитячих продуктів.

За асортиментом сучасний світовий ринок дитячого харчування поділяють на такі великі сегменти:

- замітники грудного молока для дітей 1-го року життя сухі та рідкі, зокрема: сучасні адаптовані суміші, що містять сироваткові білки; суміші, збагачені тауриним (сульфокислотою, утвореною з цистеїну), нуклеотидами (структурними одиницями для синтезу нуклеїнових кислот) та іншими біологічно-активними речовинами; казеїнові формули, адаптовані за вуглеводним, жировим, вітамінним та мінеральним складом; частково адаптовані суміші з підвищеним вмістом білку та мінеральних сполук (кальцію і заліза); ферментовані та неферментовані суміші; суміші на основі коров'ячого молока для дітей віком від 6-ти місяців;

- продукти прикорму для дітей від 6-ти місяців, зокрема: соки, пюре фруктові, овочеві, м'ясні, з молоком або зі злаками; каші сухі та готові; дитяча вода та готові страви для дітей;

- продукти для лікувального харчування дітей до 1 до 3-х років (дієтотерапія хвороб обміну речовин, харчової алергії, лактазної недостатності), у тому числі низьколактозні та збагачені сухі молочні суміші і харчові добавки, з антибактеріальним ферментом лізоцимом, біфідобактеріями, гідролізатами білків, залізом, кальцієм, середньоланцюговими тригліцеридами, вітамінними комплексами та ін.

Замінники жіночого молока поділяють на адаптовані для дітей перших місяців життя та частково адаптовані — для дітей з 8-ми місяців. Саме адаптовані замітники жіночого молока максимально наближені до його складу за всіма складовими компонентами — білками, жиром, вуглеводами, вітамінами та мінералами.

Сучасні інновації у технологіях продуктів для дитячого харчування стосуються, у першу чергу застосування альтернативної сировини, а саме — «рослинного молока», наприклад горіхового, гречаного, з тапіоки, для дітей віком від 12 до 36 місяців. Такі продукти не містять білки сої та коров'яче молоко. Вміст рослинної сировини у їх складі досягає 92%, а решту складають вітаміни, премікси та ін.

Також слід відмітити виробництво молочних продуктів з молока, яке не містить β -казеїн А1 — генетичну модифікацію β -казеїну у молоці. Таке молоко одержують переважно у Європі. Натомість, дитячі продукти на основі А2 молока широко виготовляють та споживають у Новій Зеландії та Австралії. Прикладом такого продукту є адаптована суха суміш А2 Platinum.

Серед сучасного асортименту варто виокремити й продукти з лактоферином — поліфункціональним імуномодулюючим білком, а також продукти з сумішею молока різних видів молочних тварин — кобилячого та козиного, і продукти з так званого комбінованого молока зі збалансованим амінокислотним та жирнокислотним складом, яке відрізняється меншим вмістом крупних міцел казеїну, алергенів, підвищеним вмістом кальцію, феруму, калію, купруму, марганцю.

За видом білкової складової за різної здатності дитячого організму перетравлювати молочні білки, суміші для харчування дітей поділяють на 3 групи:

- суміші на основі нативних молочних білків;
- суміші на основі гідролізатів білків;
- суміші на основі амінокислот.

Найближчим часом найбільш перспективними напрямками розвитку галузі буде виробництво дитячого харчування з інноваційними інгредієнтами (олігосахаридами-аналогами материнського молока (НМО- Human milk oligosaccharides), пробіотиками та ін.) та продуктів, які підтримують імунну систему з дитинства.

Зважаючи на вказане, можна зробити висновок, що удосконалення та опанування нових технологій у сфері виробництва дитячих продуктів орієнтується виключно на сучасні запити суспільства у тісній співпраці науки і промисловості.

Література

1. Global Toy Market (2021 Edition) — Analysis By Product Type, By Age, By Distribution Channel, By Region, By Country: Market Insights, COVID-19 Implications, Competition and Forecast (2021-2026) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globenewswire.com/news-release/2021/09/01/2289860/0/en/Global-Toy-Market-2021-Edition-Analysis-By-Product-Type-By-Age-By-Distribution-Channel-By-Region-By-Country-Market-Insights-COVID-19-Implications-Competition-and-Forecast-2021-2026.html>.

2. Вітчизняна індустрія дитячого харчування: сучасний стан та перспективні напрямки розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nubip.edu.ua/node/6391>.